

Instytut Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie
Polskie Towarzystwo Heraldyczne

ZAMKI I PRZESTRZEŃ SPOŁECZNA W EUROPIE ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ

pod redakcją
Marcelego Antoniewicza

Warszawa 2002

Spis treści

Przedmowa (Marceli Antoniewicz)	9
---	---

U genezy i podstaw funkcjonowania rezydencji obronnych

Jan Szymczak	
<i>Zamki i pieniądze w średniowiecznej Polsce</i>	13
Vratislav Vaníček	
<i>„Právo na hrad” a hradní regál — hodnocení souvislostí revindikačních sporů ve 13. století v českých a alpských zemích</i>	24
ks. Jan Związek	
<i>Kapelanie w zamkach obronnych na terenie Wyżyny Krakowsko–Częstochowskiej i ziemi wieluńskiej w późnym średniowieczu</i>	51

Zamki w państwach, krainach i prowincjach

Krzysztof Dumala	
<i>Zamki krzyżowców w Outremer</i>	65
Miroslav Plaček	
<i>Proměny venkovských sídel moravského středověku</i>	79
Franz Staab	
<i>Bolandische Burgen unter Rudolf von Habsburg 1273–1276</i>	94
Leszek Kajzer	
<i>Małe czy duże, czyli o tzw. zamkach rycerskich na Niżu Polskim</i>	111
Hènadz’ Semân’čuk	
<i>Wschodnioeuropejski zamek we wczesnym średniowieczu — geneza i funkcjonowanie (według danych z Białorusi)</i>	133
Janusz Pietrzak	
<i>Zamki państwowe prowincji wielkopolskiej na przełomie średniowiecza i nowożytności</i>	146
Idzi Panic	
<i>Zamek książęcy–miasto na Górnym Śląsku w średniowieczu. Próba modelu przestrzeni fizycznej na przykładzie księstwa cieszyńskiego</i>	168
Małgorzata Chorowska	
<i>Zamek jako rezydencja księżęca na Dolnym Śląsku w XIII wieku na tle zachodnioeuropejskim</i>	182
Feliks Kiryk	
<i>Umocnienia obronne w miastach Małopolski</i>	209
Karol Olejnik	
<i>Zamek w strukturach politycznych i militarnych państwa szlacheckiego</i>	216
Mirosław Nagielski	
<i>Miasta i twierdze Rzeczypospolitej w dobie rokoszu Jerzego Lubomirskiego</i>	228
Александр Лаврентьев	
<i>«Дворы» бояр допетровской эпохи: неизученная структурная составляющая русского феодального общества</i>	243

Na rubieżach i przy szlakach handlowych

Stanisław Kołodziejski	
<i>Początki zamków w Karpatach polskich</i>	247
Gabriel Lukáč	
<i>K počiatkom hradnej architektúry v karpatskej oblasti na severnom Slovensku</i>	256
Aleksander Krawcewicz	
<i>Zamki Giedymina przy zachodniej granicy Litwy</i>	269
Marceli Antoniewicz	
<i>Zamki na Wyżynie Krakowsko–Częstochowskiej w przestrzeni społecznej XIV–XV wieku</i> . . .	275
Евгений Сникевич	
<i>Государственная экспансия России на юг и система городов–крепостей Поднепровья и Поднестровья</i>	315
Александр Коннк	
<i>Херсон в системе государственных фортификаций российской империи</i>	320

Ze studiów nad wybranymi obiektami

Jerzy Rajman	
<i>Kościół i klasztor krakowskie jako elementy układu obronnego średniowiecznego miasta</i>	323
Błażej Śliwiński	
<i>O wieży w grodzie gdańskim w drugiej połowie XIII wieku</i>	331
Waldemar Rozynkowski	
<i>Zamek krzyżacki w Papowie Biskupim — klasztor, warownia, ośrodek administracyjny i gospodarczy</i>	339
Sobiesław Szybkowski	
<i>Zamek szubiński w powiecie kcyńskim w XIV–połowie XV wieku i jego właściciele</i>	353
Waldemar Gliński, Czesław Hadamik	
<i>Zamek królewski w Chęcinach — zarys problematyki badawczej i konserwatorskiej. Próba periodyzacji funkcjonalno–przestrzennej obiektu</i>	374
Aleksander Andrzejewski, Leszek Kajzer	
<i>Zamek królewski w Szydłowie w świetle najnowszych badań terenowych</i>	391
Beata Możejko	
<i>Rozliczenia Hynka Szumborskiego z zaciężnymi z zamków w Brodnicy i Chełmie w 1473 roku</i>	410
Tadeusz Srogosz, Rafał Stępień	
<i>Zamek w Trembowli w XV–XVII wieku i jego funkcja w regionie</i>	419
Володимир Пришляк	
<i>Замок в Бережанах (з історії фортифікації на Західному Поділлі)</i>	428
Oksana Karlina	
<i>Zamek ołycki w historii Wołynia</i>	436
Jadwiga Borowska–Antoniewicz	
<i>Z dziejów pałacu w Złotym Potoku</i>	443
Jan Golonka OSPPE	
<i>Militarne tradycje wzgórza jasnogórskiego</i>	452

Konserwacja — ekspozycja — popularyzacja

Mirosław Przyłęcki	
<i>Zamek w trwałej ruinie — nowe funkcje, ochrona, ekspozycja</i>	
<i>(wybrane zamki Dolnego Śląska)</i>	459
Jerzy Lodowski	
<i>Badania, rekonstrukcja i konserwacja odkrytych relikwów</i>	
<i>zamku rycerskiego w Górach Bardzkich koło Barda</i>	484
Anna Marciniak-Kajzer	
<i>Drewno na zamkach, czyli o czym na ogół zapominamy</i>	491
Janusz Bogdanowski	
<i>Jura warowna jako „kulturowy zasób turystyczny”</i>	497
Jürgen Keddigkeit	
<i>Das Pfälzischen Burgenlexikon — Eine Projektstudie</i>	510
Lucyna Kudła	
<i>Zamki i regiony — zakres wiedzy i umiejętności na różnych szczeblach</i>	
<i>szkolnej edukacji historycznej</i>	522

Zamki w kulturze literackiej i symbolicznej

Bogusław Czechowicz	
<i>Zamek jako manifest władcy — przyczynek do dziejów i ikonologii</i>	
<i>zamku w Cieszyń</i>	529
Bartłomiej Szyndler	
<i>Ikonografia zamku w Będzinie</i>	537
Генадий В. Ражнёв	
<i>Пространство замковой башни в общественном сознании</i>	
<i>и гербе Ингушетии</i>	543
Генадий В. Ражнёв,	
<i>Смоленская крепостная стена в современной символике</i>	552
Artur Kwaśniewski	
<i>Zamek jako kreacja przestrzeni mitycznej. Geneza architektury XVII-wiecznego zamku</i>	
<i>w Ratnie Dolnym w świetle legendy rodowej von Osterbergów</i>	560
Renata Gałaj	
<i>Zamek w polskiej literaturze nowożytnej</i>	569
Bożena Popiołek	
<i>Forteca w białogłowskich rękach — kobiety fundatorki</i>	
<i>i administratorzy zamków i dóbr w czasach saskich</i>	580
Krzysztof Czajkowski, Andrzej J. Zakrzewski	
<i>Zamek w kulturze literackiej przełomu Oświecenia i Romantyzmu</i>	590
Marek Cetwiński	
<i>Josefa Pekařa „Kniha o Kosti” jako model monografii kastelologicznej</i>	605